

Apunts del subsòl

Fiódor Dostoievski

Sóc un malalt... Sóc un home dolent. Sóc un home desagradable. Em sembla que pateixo del fetge. Però no en sé un borrall, de la meva malaltia, ni sé del cert què és el que em fa mal. No faig res per curar-me i mai no ho he fet, tot i que respecto la medicina i els metges. A més a més, sóc exageradament supersticiós. De fet, prou per respectar la medicina. (Sóc suficientment culte per no ser supersticiós, però en sóc.) I no, no em vull curar, per maldat. Segurament això no ho podreu entendre. Doncs bé, jo sí que ho entenc. Òbviament, en aquest cas no us podré deixar clar a qui vull fotre amb la meva maldat. Sé perfectament que de cap manera no puc putejar els metges pel fet de no voler que em curin. I sé millor que ningú que amb tot això em faig mal únicament i exclusivament a mi i a ningú més. Però sigui com sigui, si no em curo és per maldat. Que em fa mal el fetge? Doncs deixem que encara me'n faci més!

Ja fa molt de temps que visc així, uns vint anys. Ara en tinc quaranta. Abans feia de funcionari, ara ja no. Era un funcionari malvat. Era groller i m'hi complaïa. I, com que no em deixava subornar, això em compensava. (Mal acudit aquest, però no el penso esborrar. L'he escrit pensant que em sortiria molt enginyós, i ara que he vist que només volia exhibir-me de manera innoble, expressament no l'esborraré!) Quan algú s'acostava a la taula on jo seia per preguntar-me alguna cosa, jo feia grinyolar les dents i sentia un plaer desmesurat si aconseguia ferir-lo. I gairebé sempre ho aconseguia. En general era gent tímida. Ja se sap: usuaris. Però entre els més ostentosos hi havia un oficial a qui jo especialment no podia suportar. No hi havia manera que se subjugués i retrunyia el sabre que feia fàstic. Vam estar un any i mig en guerra pel sabre. Finalment, jo vaig vèncer. Ell va deixar de retrunyir-lo. Tanmateix, això va passar quan jo encara era jove. Però, senyors, sabeu quin era el quid de la meva maldat? Doncs allò en què consistia tot plegat, el que amagava la més gran immundícia: el fet que jo a cada instant, fins i tot en el moment de la més gran bilis, m'adonava avergonyit que no solament no era una persona dolenta, sinó que ni tan sols no estava enfurismat, i que només espantava els pardals per passar una estona distret. I si em surt escuma per la boca, doncs porteu-me una nina, doneu-me una tassa de te amb sucre i és possible que em calmi. Fins i tot pot ser que se'm commogui l'ànima, encara que després segurament farà grinyolar les dents contra mi mateix i la vergonya em farà patir insomni durant uns quants mesos. Aquest és el meu tarannà.

Fiódor Dostoievski. *Apunts del subsòl*. Llibres de l'Índex, Barcelona 2002. [p. 7-8]

Traduït per Miquel Cabal Guarro